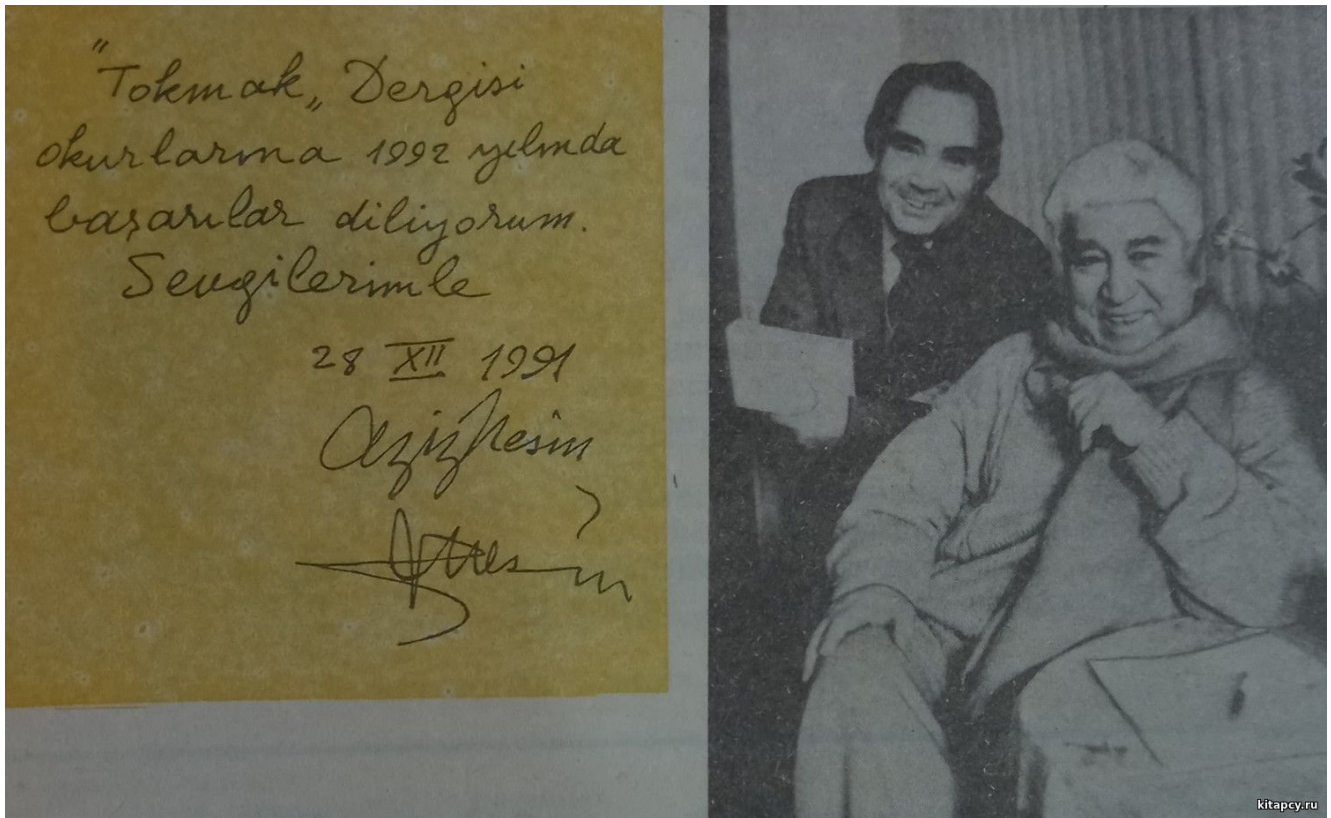

Garantga / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Garantga / satiriki hekaýa GÜLKI GATNAWY

Suratda: Eziz Nesin Türkmenistanyň halk ýazyjysy Täçmämet Jürdekow bilen (sagda oturan).

Türk gardaşlarymyz bilen gülki gatnawyny ýola goýmak redaksiýanyň öňden gelyän arzyly maksatlarynyň biridi. Şeýle niýet bilen biz olara geçen 1991-nji ýylyň tomsunda, ýörite hat hem ýollapdyk. Göz dikip jogabyna garaşyp ýörkägem...

Hawa, durmuşda käte oslamaýan zatlaryň hem bolaýýar. Eziz Nesin Aşgabada gelipdir! Dogrusy ynanmajak bolduk. Çyn eken. Bu habar biz – tokmakçylary begendirdi. Redaksiýanyň işgärleri sürlenşip ýörmegi gelşiksiz görüp, meni Eziz aganyň ýaşaýan myhmanasyna görme-görşe ugratdylar.

Ýumora baý türk halkynyň meşhur ogly, satiranyň serdary, ýazyjy Eziz Nesin bilen duşuşmaklyk nesibämde bar eken. Men muny öz durmuşymda bolup geçen wakalaryň iň naýbaşysy

hasaplaýaryn. Onuň bilen az wagtlyk hem bolsa gürrüňdeş bolmaklyk maňa miýesser etdi.

– Eziz aga, munça gülkini Siz nirden alýaňyz?!

Ol meniň bu sowalyma gysgadan anyk jogap berdi.

– Durmuşdan.

Ussat bilen bolan ýolugry gürrüňde gülküniň gudraty barada ondan köp zatlar eşitdim.

– Gülki adamyň ýüküni ýeňledýär.

Özüniň ýumora baý döredijiligi bilen türkmen okyjylaryna oňdenem tanyş Eziz Nesin gysganman, ähli ýer şaryna gülki paýlaýar. Onuň şerebeli käbir eserleri bilen, žurnalyň okyjylary, seýregrägem bolsa, tanyşdyrylyp durulýar.

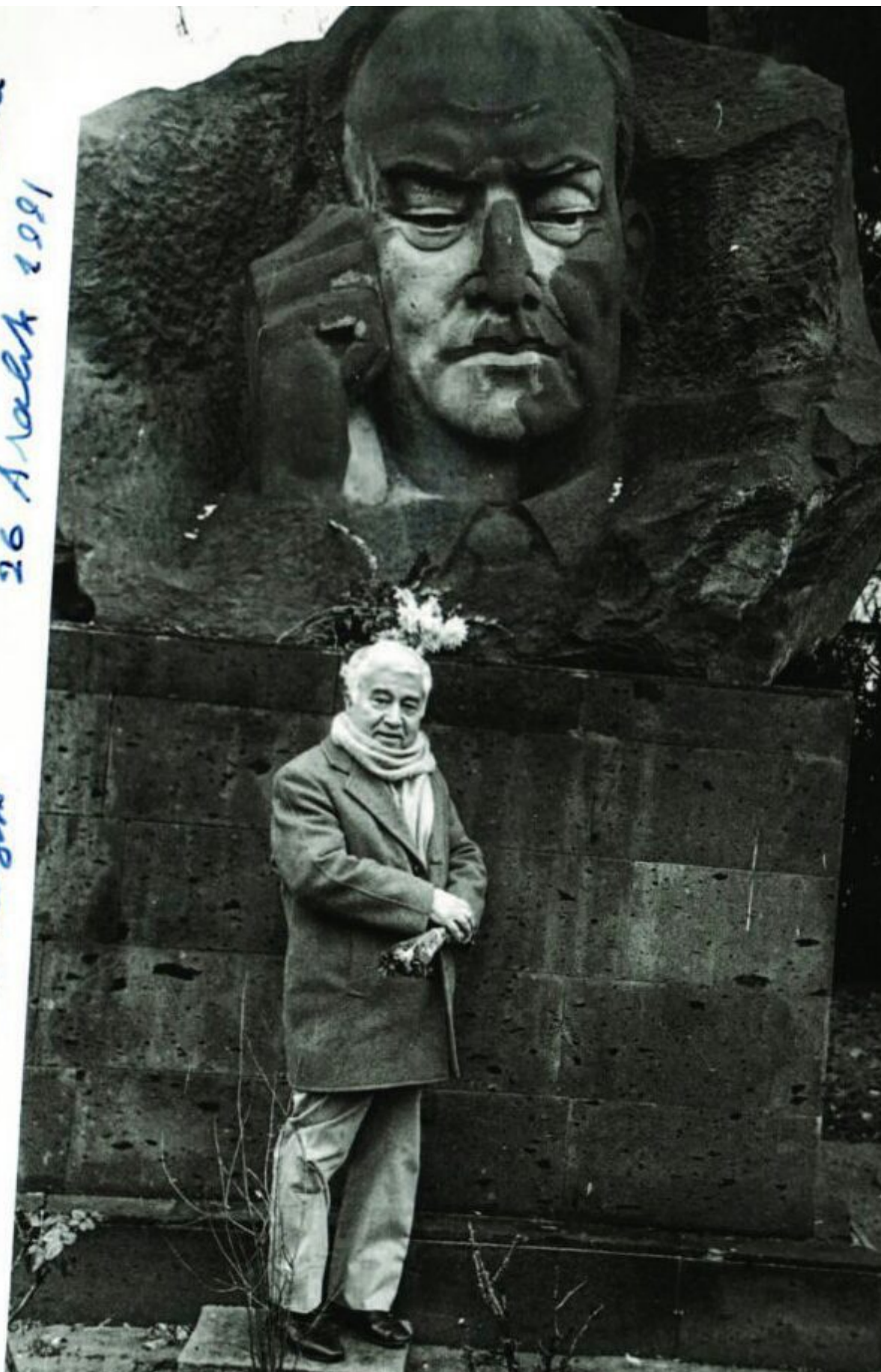
Türkmenistanyň Prezidenti S.Nyýazowyň Türkiýä sapary döwründe türkmen-türk gatnaşyklaryny ösdürmegiň esasy ýörelgeleri we ugurlary kesgitlenildi. Hudaýa şükür, ol eýýäm özüniň netijesini berip başlady.

Geçen ýylyň ahyrynda türk gardaşlarymyzyň uly toparynyň güneşli diýara gelendiklerinden okyjylar habarlydyr. Dostluk sapary bilen gelyän her bir myhmany depesine täç edinyän meniň halkym olary hem güler ýüz bilen garşylady. Şolaryň arasynda Eziz Nesiniň bolmagy bolsa satira sarpa goýýan tokmakçylary ganatlandyrdy, olary ruhlandyrdy.

Yetmiş ýedi ýaşy arka atan bu degişgen goja tokmakçylara, žurnalyň okyjylaryna özüniň ýadygärlik ýazgysyny hem galdyrdy. Hormatly Eziz aga, Siziň gelmegiňiz bilen gülki gatnawynyň başlandygy bolsun. Gülki bar ýerinde müşgil zadyň bolmaýandygyny bolsa, Siz hemmelerden oňat bilýärsiňiz.

Täçmämmet JÜRDEKOW,
žurnalyň baş redaktory.

Dostum Kerbabayefim mize
yaxınlar emi önündeki
26 Aprel 1991

Suratda: Eziz Nesin Aşgabatda dosty Berdi Kerbabayewiň öý-muzeýiniň önünde.

• GARANTGA

Günlerde bir gün – ýekşenbe günü dünýäniň aladalaryndan biraz saplanayyn diýen maksat bilen täk özüm göwün açmagyň kararyna geldim. Moda (ýokary gatlaklaryň baryan plýažy) jenaplara berlensoň, Şazadalaryň adasyna tarap tutdurdym. Göz-gülban külbeleriň deňinden ötüp, Topgapýdan çykdy. Meýdanyň orruk-ortasyndan geçip baryarkam kimdir biri maňa gygyrdy:

– Jenap, jenap!

Yzyma gaňryldym. Daş-töwerekde yns-jyns ýok. Diňe ekinçiligiň içinde garantga galgap dur. Men oňa içgin äňetdim welin, ol birhili gymyldap-gymyldap giden ýaly boldy.

Haçja ýasalan agaja jinde geýdirilipdir. Kelle ýerinde-de syrçasy synan eleme-deşik piti goýlupdyr. Gorkanymy ýüzümden aňan garantga şeýle diýdi:

– Balajygym, mendenä-hä çekinmegin.

Şeýle bir aljyradym, hut süňňümi saklap bilmän, tutuş göwräm bilen saňňyldap başladym. Sakynyp-sakynyp, zordan gepledim:

– Salawmaleýkim, jenap ekin garantgasy!

– Meň garyndaşlandan heý, bu golaýda eşidýän gürrüňiň barmy?

– Seň, eýse hossarlaňňam barmy?

Garantga bir ha-ha-haýlady welin, bili bilen şagyrdap gitdi.

– Elbetde, bar... Sen dagy nähili pikir edipdiň?

Halys iki aýagym bir gonja sokuldy.

– Köp sanly beýik adamlaryň asylynyň garantgalaň tohumyndan dörändigi diýmek saňa näbelli-dä?

– Dogrymy aýtsam, belli däl.

– Wah, köşegim, eger-de biz bolmasak, taryham bolmazdy. Köp-köp patyşalar, weirder, ministrler hem-de beýleki syrty kädililer öz tohumyny garantgalardan alyp gaýdýalar.

– Mysal üçin, şolaň haýsysy?

– Ýok, garadag, atlaryny sorama, barybir, aýtman. Eger-de birini agzasam, beýlekileriniň göwni galar.

– Sen zynatly adamlar öz tohumymdan gaýdýa diýýäsiň. Bar, şeýlemiş ekeni. Ýöne seni bärlik kim taşlady?

– Bir mahallar meň ullakan kürsim bardy. Ýörite berkidilen maşynym, ýaranjaňlam bardy.

- Ýeri, bolanda näme?
- O nähili bolanda näme? Sen meň garantgadygymy, başarmajak işime burnumy sokýandygymy unutdyňmy?
- Işler diýýäniň näme?
- Ynha, mysal üçin, men naloklary azaltmagy, etiň, gandy bahasyny arzanlatmagy, halka arassa, hakyky süýt bermegi karar etdim. Başga-da şuňa meňzeş akyllý-başly çäreleriň birgidenini durmuşa geçirip başladym.
- Soň näme?
- Soňmy? Biziň mülkdarlarymyza bütinleý ýaramadym şu taýyk zyňyp goýberdiler. Başarmajak işiň başyny tutmaly däl eken.
- Wah-wah-eý...
- Il üçin özüňi oda urman, ýag bilen ýüpege çolaşyp, döwran sürmelidigini giç bilipdirin.
- Indi seň başyňa nä muşakgatlar ýagarka?
- Şindi-hä ynamym bardyr.
- Düşünmedim.
- Düşünmez ýaly bärde näme bar? Görýän welin, durmuşdan baş çykaryşyň ýabygorly seň. Biz garantgalar käwagtlar ýyllap-ýyllap gol goşuryp durýas. Seredip otyrsyň welin, birden ýagdaý üýtgäýýä. Kimdir biri il-güne bähbitli söz aýtdymy – gutardy, ony bir gapdala soup, deregine-de biz ýalakyny goýýalar.
- Garantga misli, kürsüde ornaşan dek, ketde başlyk ýaly bolup, epeýsiräp, ýogyn-ýogyn ardyndy.
- Şonda sen meniň ýanyma iki бүкүлүп salama gellersiň – diýip, garantga biraz böwrüni diňläp, sözüniň üstüni ýetirdi. – Ýogsa-da, seň özüň ullakan Adam bolasyň gelýämi?
- Kimiň uly adam bolasy gelenok.
- Onda, gel, biziň hatarymyza goşulaý!
- Garantganyň öwredişi ýalam etdim. Penjegimi çöwrüp, ellerimi gerdim-de, garantga öwrüldim. Häzir biz öz bagt ýyldyzymyza garaşýarys. Eger ertir bolaýmasa-da, birigün üstüňizden hojaýynlyk etjekdiris. Dat, onsoň günüňize!

Çary GELDIMYRADOW.

«Tokmak» žurnaly, 1992 ý. Satiriki hekaýalar